

Robotica vanuit filosofisch perspectief

(selectie uit artikel dat verscheen in GW-nieuws, Universiteit Twente, januari 2009)

Een nieuw onderzoekscentrum voor robotica en mechatronica is in oprichting aan de Universiteit Twente onder leiding van Stefano Stramigioli en Fred van Houten. In november 2008 brachten zij een werkbezoek aan Japan. Mark Coeckelbergh, onderzoeker bij de vakgroep Wijsbegeerte van de faculteit Gedragswetenschappen aan de UT, bezocht samen met de delegatie het laboratorium van dr. Hiroshi Ishiguro, waar men werkt aan een 'humanoid' robot.

Bij de ontwikkeling van een 'menselijke' robot houdt Mark zich bezig met vragen als 'Wat als dergelijke robots deel zouden uitmaken van onze samenleving? Wat zijn de implicaties voor ons denken over mens en samenleving?' Tijdens zijn bezoek aan Japan bezocht Mark Hiroshi Ishiguro (University of Osaka, Japan), één van de meest vooraanstaande robotica wetenschappers die robots heeft gemaakt die erg op een mens lijken. Ishiguro en anderen gebruiken dergelijke robots niet enkel om ze zo snel mogelijk te ontwikkelen, maar ook om veel over de mens te leren. Uit onderzoek blijkt dat in de eerste seconden we een dergelijke robot als mens zien, en dan pas merken dat het een robot is. Ook maken we dezelfde oogbewegingen als bij een ontmoeting met een mens.

Voor Mark was dit een erg inspirerend bezoek: "Mensen zijn erg sociale wezens. We zullen snel de regels van sociale interactie toepassen op niet-mensen die op mensen lijken. Dat gebeurt bij robots, maar er zijn ook experimenten in media studies die laten zien dat we zelfs met computers soms op een menselijke manier omgaan. Er is niet veel nodig om het sociale dier in ons wakker te schudden. Wellicht is het samenleven met sommige robots daarom niet meer of niet minder problematisch dan het samenleven met mensen. In elk geval kunnen we door robots te bestuderen veel leren over mensen. Dat is ook waar mijn eigen onderzoeksinteresse ligt. Wat is de mens? Wat is het goede leven? Hoe kunnen we op een goede manier met elkaar en met de dingen samenleven?"